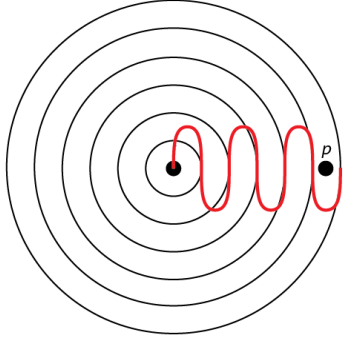

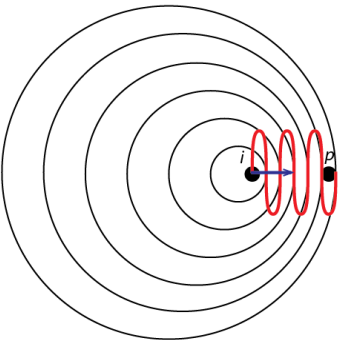
Доплеров ефекат

Испољава се као промена фреквенције механичких или електромагнетних таласа коју прима пријемник када постоји релативно кретање извора и пријемника

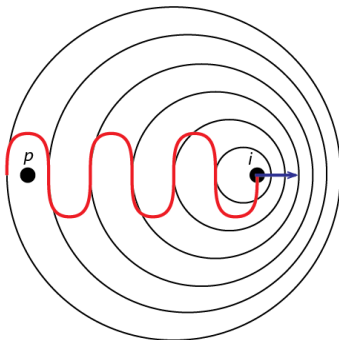
Извор (i) мирује и пријемник (p) мирује.
Пријемник прима звучне таласе исте фреквенције
(и таласне дужине) које емитује извор.

Извор (i) се креће ка пријемнику (p) који мирује.
Пријемник прима звучне таласе веће фреквенције
(и мање таласне дужине) од оне које емитује извор.

Извор (i) се креће од пријемника (p) који мирује.
Пријемник прима звучне таласе мање фреквенције
(и веће таласне дужине) од оне које емитује извор.

$$v = \frac{u}{u \mp v_i} v_0$$

v - фреквенција коју региструје пријемник

v_0 - фреквенција коју емитује извор
(сопствене фреквенција извора)

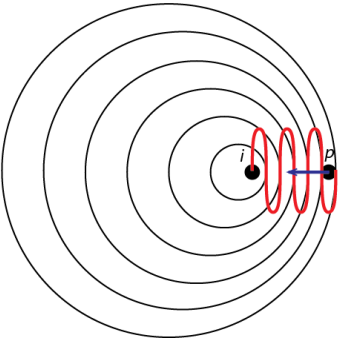
u - брзина звука

v_i - брзина извора

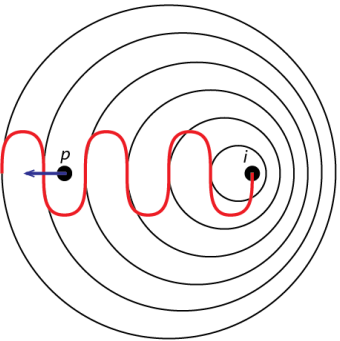
минус(-) ако се извор приближава пријемнику

плус(+) ако се извор удаљава од пријемника

Пријемник (p) се креће ка извору (i) који мирује.
 Пријемник прима звучне таласе веће фреквенције
 (и мање таласне дужине) од оне које емитује извор.

Пријемник (p) се креће од извора (i) који мирује.
 Пријемник прима звучне таласе веће фреквенције
 (и мање таласне дужине) од оне које емитује извор.

$$v = \frac{u \pm v_p}{u} v_0$$

v - фреквенција коју региструје пријемник

v_0 - фреквенција коју емитује извор

(сопствене фреквенција извора)

u - брзина звука

v_p - брзина пријемника

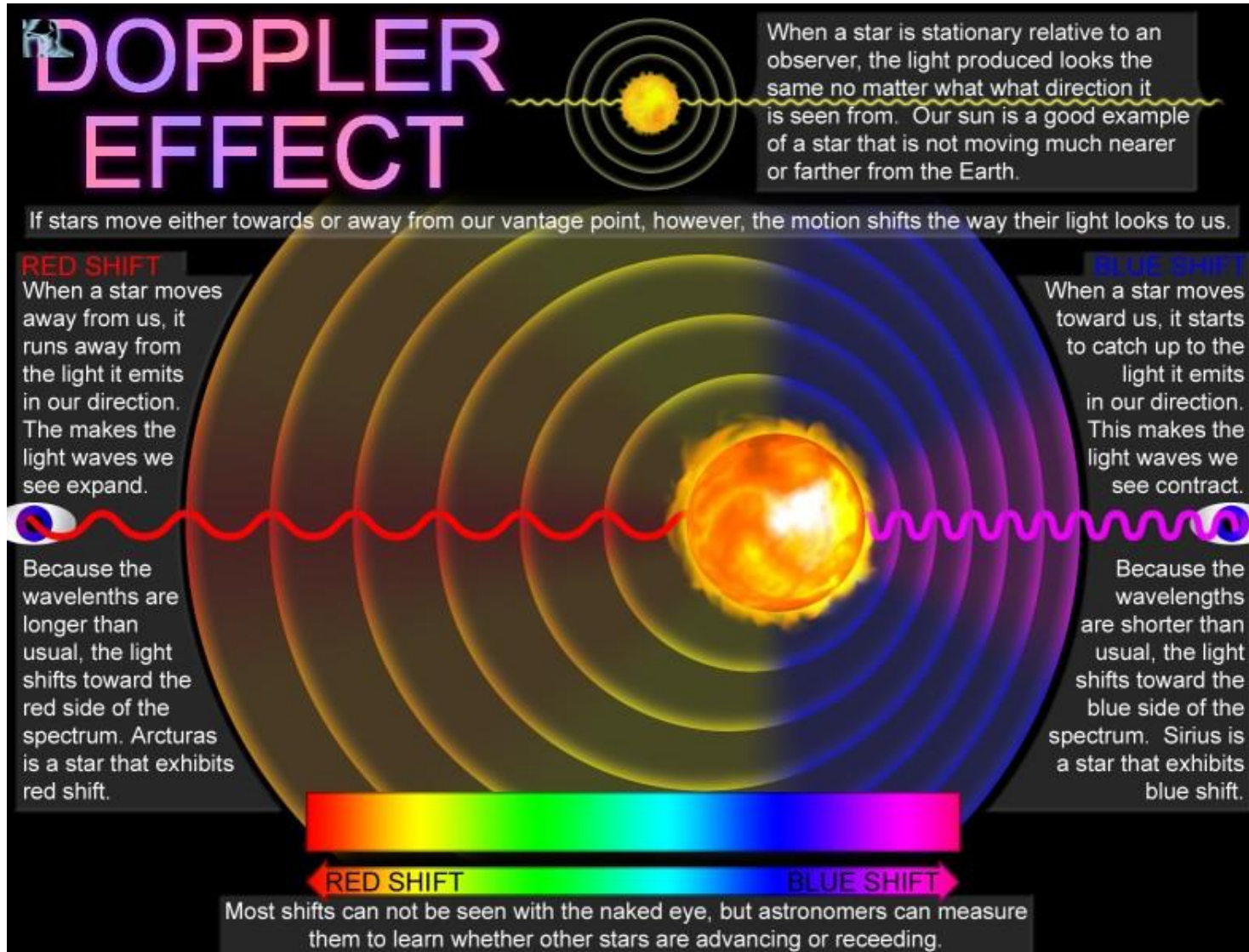
плус(+) ако се пријемник приближава извору звука

минус(-) ако се пријемник удаљава од извора

У општем случају:

$$v = \frac{u \pm v_p}{u \mp v_i} v_0$$

Доплеров ефекат у астрономији

Задаци:

1. Воз емитује звук фреквенције 500 Hz . Колика је фреквенција коју чује путник на станици којој се воз приближава брзином $36 \frac{\text{km}}{\text{h}}$? Брзина звука у ваздуху је $330 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. ($515,625 \text{ Hz}$)
2. Воз се удаљава из станице брзином $15 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ и при томе емитује звук фреквенције ν_0 . Путник на станици то региструје као звук фреквенције 600 Hz . Колика је ν_0 (брзина звука у ваздуху је $330 \frac{\text{m}}{\text{s}}$)? ($627,3 \text{ Hz}$)
3. Звучни извор емитује звук фреквенције 1100 Hz . Брзина звука у ваздуху је $330 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. Колику фреквенцију чује слушалац који се:
  - a) приближава извору брзином $30 \frac{\text{m}}{\text{s}}$; (1210 Hz)
  - b) удаљава од извора брзином $30 \frac{\text{m}}{\text{s}}$? ($1008,33 \text{ Hz}$)
4. Коликом брзином би требало да се слушалац приближава звучном извору да би се фреквенција примљеног звука повећала 1,5 пута? ($\frac{u}{2}$)
5. Аутомобил који се креће ка непокретној препреци емитује звук фреквенције 5000 Hz . Истовремено региструје одбијене звучне таласе фреквенције 6000 Hz . Колика је брзина аутомобила? Брзина звука у ваздуху је $330 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. ($30 \frac{\text{m}}{\text{s}}$)
6. Аутомобил се креће по правом путу брзином $72 \frac{\text{km}}{\text{h}}$. За њим иде други аутомобил брзином $108 \frac{\text{km}}{\text{h}}$ емитујући звучни сигнал фреквенције 900 Hz . Колику фреквенцију чују путници првог аутомобила? Брзина звука у ваздуху је $330 \frac{\text{m}}{\text{s}}$. ($928,125 \text{ Hz}$)